

3. *Е. Лібанова*. Бідність населення України: Монографія (Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України), 2008.
4. Стан реалізації Україною Програми дій МКНР протягом 1994—2009 рр. — К.: Міжнародна конференція з народонаселення та розвитку, ООН, 2009.
5. ПРООН (2007), Звіт про людський розвиток. ООН, Нью-Йорк і Женева.
6. ILO Social Security Department, Old age demographic protection ratio, August 6th, 2009.
7. Dobronogov, System Analysis of Social Security in a Transition Economy: the Ukrainian Case, International Institute for Applied System Analysis Report, 1998.
8. Libanova, E. Decent Work Country Report — Ukraine (ILO, Regional Office for Europe and Central Asia, March 2008), p.41.
9. <http://laborsta.ilo.org/> — Офіційний сайт департаменту статистика МОП, Женева.
10. <http://www.issa.int/aiss/Observatory/Country-Profiles/Regions/Europe/Ukraine> — Веб-сайт Міжнародної асоціації соціального забезпечення,
11. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-02062009-BP/EN/3-02062009-BP-EN.PDF — Офіційний сайт Євростату.
12. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/structural_indicator_s/indicators/employment — Eurostat, Gender pay gap.
13. <http://www.ukrstat.gov.ua/> — Офіційний сайт Держкомстату України.

Статтю подано до редакції 20.04.10 р.

УДК 519.865.7

А. В. Матвійчук, д-р екон. наук,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

**ІНСТИТУТ МОДЕЛЮВАННЯ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ЕКОНОМІЦІ: ДОЦІЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ
ТА МЕТА ДІЯЛЬНОСТІ**

Інститут моделювання та інформаційних технологій в економіці (далі — Інститут) Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» Міністерства освіти і науки України (далі — Університет) створено наказом ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана» від 21.05.2010 № 420 «Про створення дослідницьких інститутів»

як структурний підрозділ Університету. Створення Інституту обумовлено новим статусом ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана» самоврядного (автономного) дослідницького національного університету, наданим постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2010 № 76 «Деякі питання надання вищим навчальним закладам статусу самоврядного (автономного) дослідницького національного університету».

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 17.02.2010 № 163 «Про затвердження Положення про дослідницький університет» статус дослідницького університету отримує національний вищий навчальний заклад, який має вагомі наукові здобутки, провадить дослідницьку та інноваційну діяльність, забезпечує інтеграцію освіти та науки з виробництвом, бере участь у реалізації міжнародних проектів і програм. Статус надається зазначеному закладу з метою підвищення ролі університету як центру освіти і науки, підготовки висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, упровадження в практику наукових досягнень, технічних і технологічних розробок, реалізації разом з іншими вищими навчальними закладами та науковими установами спільних програм за пріоритетними напрямками фундаментальних і прикладних наукових досліджень для розв'язання важливих соціально-економічних завдань у різних галузях економіки.

Основними завданнями дослідницького університету, затвердженими постановою КМУ № 163, є:

1) у навчальній діяльності:

— розроблення та впровадження в навчальний процес новітніх інформаційних технологій і засобів навчання з метою підготовки фахівців з питань інноваційного розвитку;

— реалізація інноваційних програм підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів для університетів, наукових установ, наукоємних виробництв;

— створення умов для обміну студентами, аспірантами, докторантами, науковими і науково-педагогічними працівниками;

— забезпечення участі студентів у здійсненні наукових і науково-технічних досліджень та впровадженні в практику результатів досліджень як необхідної складової навчального процесу;

— підвищення кваліфікації працівників підприємств, установ та організацій, які впроваджують у практику результати прикладних наукових досліджень університету;

2) у науковій та інноваційній діяльності:

— здійснення разом з Національною та галузевими академіями наук фундаментальних і прикладних наукових досліджень за

визначеними пріоритетними напрямками наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності;

— реалізація інноваційних проектів розроблення, впровадження та виробництва нової високотехнологічної продукції;

— інтеграція освіти та науки з виробництвом шляхом створення навчально-науково-виробничих об'єднань, базових кафедр, лабораторій разом з інститутами Національної та галузевих академій наук і підприємствами, установами та організаціями;

— випуск та реалізація експериментальних зразків нової техніки, технологій та малосерійної наукоємної продукції;

— забезпечення охорони об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема інноваційних розробок університету;

3) у міжнародній діяльності:

— участь у реалізації міжнародних проектів і програм, у науково-практичних конференціях, семінарах та виставках;

— створення спільних з іноземними партнерами наукових центрів, інститутів, інших об'єднань для виконання освітніх і науково-дослідницьких програм з видачею студентам, аспірантам та докторантам відповідних документів про освіту.

Статус дослідницького університету передбачає, зокрема, посилення наукової діяльності шляхом суттєвого зменшення (більше ніж утричі) навчального навантаження науково-педагогічного персоналу з метою виділення часу на виконання наукової роботи. Зокрема, Університет протягом найближчих п'яти років повинен довести кількість штатних наукових працівників не менш як до 300, здійснювати проведення не менш як десяти міжнародних, всеукраїнських та регіональних студентських олімпіад і конкурсів студентських наукових робіт, а також десяти міжнародних, всеукраїнських та регіональних студентських науково-практичних конференцій щороку.

Серед інших критеріїв діяльності університету (яких всього 28), за якими надається (підтверджується) статус дослідницького і які затверджені постановою КМУ № 163, є велика кількість цільових показників щодо проведення наукової діяльності, зокрема, які стосуються мінімальної кількості захистів докторських і кандидатських дисертацій, кількості штатних докторів і кандидатів наук, виданих монографій і підручників з грифом МОН, статей у фахових виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, отримання міжнародних та державних премій у галузі науки як Університетом, так і молодими вченими тощо. Зокрема, має бути посилена діяльність Університету із стажування наукових і науково-педагогічних працівників та навчання сту-

дентів, аспірантів і докторантів у зарубіжних університетах і навчально-наукових центрах. Також постановами КМУ № 76 та № 163 передбачається розвиток матеріально-технічної бази, забезпечення Університету науковим обладнанням та новітніми засобами навчання, створення науково-навчальних центрів тощо.

Саме подібні науково-навчальні центри мають слугувати осередками проведення наукових досліджень за напрямками своєї діяльності, згуртувавши навколо себе фахівців-однодумців у кожній окремій галузі. Так, головною метою створення Інституту моделювання та інформаційних технологій в економіці є формування єдиної наукової команди, здатної відповідати викликам сучасної економічної науки зокрема, та потребам економічного розвитку країни в цілому, ґрунтуючись у своїх дослідженнях на різноманітних методах економіко-математичного моделювання.

Відповідно, основою створення цієї команди слугуватиме наукове ядро кафедри економіко-математичного моделювання із залученням провідних фахівців інших кафедр Факультету інформаційних систем і технологій. Зважаючи на загальноуніверситетський статус Інституту, до роботи у наукових групах обов'язково будуть запрошуватись науковці інших структурних підрозділів Університету за напрямами виконуваних проектів, відповідно до їхньої кваліфікації.

Інститут у першу чергу буде спрямовувати власні фундаментальні та прикладні дослідження в напрямку розробки систем штучного інтелекту, експертних систем, математичних моделей аналізу та прогнозування розвитку економіки, планування і реалізації цільових програм із застосуванням інтелектуальних технологій моделювання (у тому числі на підґрунті теорії нечіткої логіки, нейронних мереж тощо). Однак головний акцент у діяльності буде зроблено не тільки на розробку теоретичних методів та моделей, але й на практичне їх впровадження в органах державної влади, банківському секторі, фінансових організаціях, підприємствах, холдингах тощо.

З цієї метою планується брати участь у тендерах на закупівлю робіт і послуг зі створення економіко-математичних моделей та реалізації відповідних інформаційно-аналітичних систем. А також цілеспрямовано здійснювати розсилку інформаційних довідок та пропозицій до потенційних замовників, зокрема, банківських установ, страхових організацій, інвестиційних та інших компаній фінансового та промислового сектору, зважаючи на наявність значного досвіду у фахівців Інституту щодо аналізу та управління економічними і фінансовими ризиками, прогнозуван-

ня розвитку фінансово-економічних показників, оптимізації та планування діяльності суб'єктів господарювання тощо.

З метою популяризації Інституту та напрямів його діяльності періодично будуть організовуватись наукові, науково-практичні та навчальні семінари, наради, конференції, симпозиуми, наукові школи, у тому числі й міжнародні. Найближчим часом буде укладено низку угод про наукове співробітництво із рядом іноземних наукових та навчальних закладів. Також планується організувати взаємний обмін фахівцями з науковими та іншими організаціями і установами України та зарубіжних країн, та згодом забезпечити вихід на західні ринки створення інтелектуальної продукції у галузі моделювання економіки.

Крім того, на базі Інституту можуть бути організовані курси з підвищення кваліфікації фахівців з питань моделювання, аналізу та прогнозування розвитку фінансово-економічних систем і процесів. У якості перспективи розглядається можливість створення власної MBA-програми західного зразка (насиченої дисциплінами з напрямку математичного моделювання економічних процесів) у співробітництві із західними навчальними закладами.

Для ефективного формування наукового потенціалу Університету до проведення наукових досліджень Інституту обов'язково будуть залучатись студенти, аспіранти та докторанти ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана». З метою створення умов для залучення талановитої молоді до наукової діяльності планується періодично проводити масові заходи, зокрема, олімпіади, наукові конкурси тощо. Зважаючи на тісний зв'язок співробітників Інституту із кафедрами Університету повинен суттєво спроститись процес інтеграції у навчальний процес новітніх наукових технологій, методів моделювання та розробки інформаційно-аналітичних систем, інших наукових та навчальних вітчизняних і зарубіжних інновацій, що дозволить формувати у випускників Університету найбільш затребувані компетенції, які користуються попитом на світовому ринку праці.

Враховуючи розуміння мети та завдань, які стоять перед Інститутом, а також наявність сформованої концепції його розвитку, сподіватимемось на успішний вихід Інституту на ринок надання інтелектуальних послуг у галузі моделювання економіки та розробки систем підтримки прийняття рішень для органів державної влади та компаній фінансового і промислового сектору. Зі свого боку докладемо максимум зусиль та запрошуємо до співпраці усіх здатних генерувати нові ідеї та впроваджувати їх у життя на користь розвитку українського суспільства.